

Geen stroom? Golfvereniging De Woeste Kop in Axel zocht en vond creatieve oplossingen

Wat doe je als je vereniging spectaculair is gegroeid en daardoor meer elektriciteit gebruikt? Als je het liefst ook nog van het gas af wil, maar de netbeheerder dwingt je juist minder stroom af te nemen.

Inmiddels geldt de club als voorbeeld voor golfbanen in heel Nederland. Niet vanwege de golfsport, maar vooral hoe zij omgaat met energie, water en natuur.

De Woeste Kop groeide in coronatijd van 650 naar ruim 1.060 leden. „Die groei is fantastisch”, zegt Peter van Hoogstraten. „Maar ons clubhuis, onze infrastructuur en onze energievoorziening waren ontworpen voor een heel andere schaal. Vroeger hadden we drie buggy’s, nu veertien. We hebben een hele moderne computergestuurde driving range (oefenbaan, red) met een robot die de golfballen verzamelt. Dat verbruikt allemaal elektriciteit.”

Minder stroom

Terwijl het bestuur nog druk aan het nadenken was hoe het de groei moest combineren met de wens tot verduurzaming, plofte een brief op de mat. De Woeste Kop kreeg te horen dat als gevolg van het overvolle stroomnet in Zeeuws-Vlaanderen de maximale piekbelasting werd verlaagd: van 74 naar 62 kilowatt. Geen uitbreiding dus, maar juist minder ruimte. „Van de ene op de andere dag lag dat vast”, vertelt Van Hoogstraten. „En sportclubs staan niet bovenaan de prioriteitenlijst. Dat snap ik. Maar het betekent wel dat je ineens niet meer zelf bepaalt wat je kunt doen.”

Die beperking heeft concrete gevolgen. Op warme dagen met beregening, elektrische golfbuggy’s, een koelwagen voor een feest en intensief gebruik van het clubhuis kan de club meer elektriciteit gebruiken dan is toegestaan. Dat levert boetes op, of dwingt tot lastige keuzes.

„Als je niet sproeit, heeft dat gevolgen voor de baan. Als je geen buggy’s kunt laden, kunnen oudere leden die slecht ter been zijn, niet spelen. En zonder koelwagen gaat een feest niet door”, schetst Van Hoogstraten. „Maar wat ons het meest stoorde was dat we de regie kwijtraakten over onze eigen vereniging. We konden onze prioriteiten niet meer zelf bepalen.”

Op een scherm in de hal van het clubgebouw van golfvereniging De Woeste Kop is te volgen hoeveel energie is verbruikt, maar ook hoeveel minder CO2 is uitgestoten. Pieter Calon (rechts) geeft Marleen L'Ecluse en Dirk van Hecke uitleg

De vereniging zocht naar oplossingen. Dat werd niet één maatregel, maar een compleet systeem met 488 zonnepanelen, een grote batterij en een energiemanagementsysteem dat continu beslist waar stroom naartoe gaat. „Dat systeem bepaalt: wat kan nu wel en wat niet”, legt Pieter Calon uit, die namens de club de technische kant coördineerde. „Als we te weinig energie hebben, stopt de robot met het rapen van ballen. Of het laden van buggy’s wordt tijdelijk afgeschakeld.”

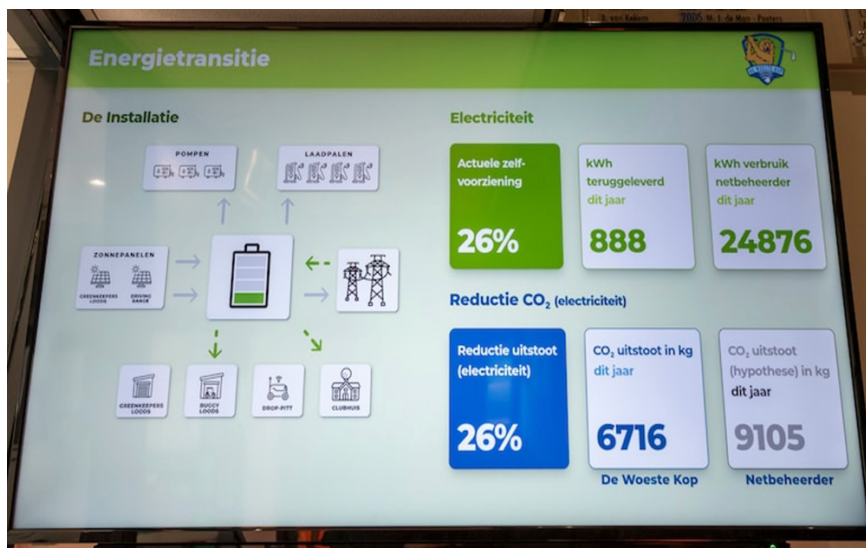
et systeem gaat verder dan energie alleen. Het is gekoppeld aan waterbeheer, veiligheid en zelfs het weer. „Als er onweer aankomt, slaat het systeem alarm. Als een accu lekt, wordt de stroomtoevoer automatisch afgesloten”, zegt Van Hoogstraten. „Het gaat om grip. Weten wat je gebruikt, wanneer en waarom.”

De totale investering bedroeg 380.000 euro. Daarvan werd 275.000 euro door leden bijeengebracht via een lening met vijf procent rente. In het clubhuis hangt een scherm waarop in *real time* te zien is hoeveel energie wordt opgewekt en hoeveel CO₂-uitstoot wordt bespaard.

Klachten

Water speelt bij De Woeste Kop een minstens zo grote rol als stroom. Door klimaatverandering zijn natte periodes natter en droge periodes droger. „Vier jaar geleden was onze baan dertig procent van het jaar ongeschikt voor buggy’s”, zegt Van Hoogstraten. „Dat leverde veel klachten op van mensen die wel wilden spelen, maar niet konden, omdat de buggy’s schade zouden aanrichten aan de baan.”

De oplossing is simpel. Door water sneller af te voeren als het (te) veel heeft geregend en gericht te beregenen bij droge periodes, kunnen golfers vaker de baan op. Met toestemming van het waterschap pompt de club grondwater op, behandelt het en brengt het precies daar waar het nodig is. „We zetten niet zomaar de tuinslang aan, maar we sproeien twee millimeter hier en vier daar”, zegt Van Hoogstraten. Het resultaat is 365 dagen een groene grasmat en minder bestrijdingsmiddelen. „Als gras niet verbrandt, groeit er minder onkruid. Dan hoeft je ook niet te spuiten.”

Op een groot scherm in de hal van het clubgebouw is te zien hoeveel energie Golfvereniging De Woeste Kop terug levert, maar ook hoeveel minder CO₂ er is uitgestoten.

Vogeltjes en bloemetjes

De 18 holes golfbaan van De Woeste Kop maakt deel uit van natuurgebied Smitsschorre en dat schept verplichtingen. „Wij geloven in een mooie omgeving en een mooie omgeving betekent dat er beestjes zijn, dat er vogeltjes en bloemetjes zijn”, vertelt Van Hoogstraten. „Wij hebben hier best wel last van konijnen, maar iedereen is dol op die konijnen. Het is natuurlijk hartstikke gezellig als zo’n beestje rondhuppelt. Het is ook voor mensen leuk als ze op een biodiverse baan spelen. En dat betekent dat je geen bestrijdingsmiddelen moet gebruiken, want anders gaat dat niet.”

Toen de baan werd gebouwd, stonden er nog dennenbomen in de grond. „Die horen hier helemaal niet. Sinds een jaar of zes, zeven planten wij alleen maar inheemse bomen. Die sluiten allemaal aan op de Smitsschorre, zodat insecten van het ene stukje van de natuur naar ons overstappen. De vogeltjes komen mee. Dat meten we ook elk jaar met Staatsbosbeheer en natuurvereniging De Steltkluut. Om de zoveel tijd tellen ze vossen, konijnen, hazen en fazanten. We krijgen ook bijzondere, orchideeachtige gewassen aan de rand van de baan, omdat we niet meer spuiten.”

Pal voor de ingang staat een grote batterij, die de stroom van de 488 zonnepanelen opslaat.

Kijken en kopiëren

De verduurzaming van De Woeste Kop trekt inmiddels landelijk de aandacht. De Nederlandse Golf Federatie vroeg de vereniging haar aanpak toe te lichten op het Nationaal Golfcongres in februari. Andere golfbanen mogen in Axel komen kijken en de plannen kopiëren. De golfvereniging is nog niet klaar en dus ook nog niet tevreden. Het clubhuis moet nog van het gas af en het machinepark wordt stap voor stap geëlektrificeerd. Maar de grootste winst is volgens Van Hoogstraten al binnen. „We laten een golfbaan achter voor onze kinderen.”

Ab van der Sluis

Schrijft over uiteenlopende Zeeuwse onderwerpen.

A.vanderSluis@pzc.nl